

להתראות פריס

אהרון הרל"פ (1941)

ארבע בגטלות לתזמורת קאמרית

סרגיי פרוקופייב (1891-1953)

קונצ'רטו לכינור מס' 2 בסול מינור אופוס 63

יוזף היידן (1732-1809)

סימפוניה מס' 88 בסול מז'ור

אריאל צוקרמן מנצח | קוליה בלאכר כינור

קוליה בלאכר, יליד ברלין, החל ללמוד נגינת כינור בגיל חמש. משבגר, השתלם אצל קוז'י טוֹיֹדֶה בברלין, דורותי דיליי בניו יורק ושנדור ג'ג בזלצבורג. אחרי כהונה של שש שנים ככנר הראשי של הפילהרמונית של ברלין, החל לסייר כסולן בעולם. בין היתר ניגן עם הפילהרמוניות של מינכן וסנט פטרסבורג, הסימפוניות של בולטימור, פיטסבורג, יומיורי טוקיו וג'ונדֶהָאוס לייפציג, הקאמרית של אירופה והקאמרית האוסטרלית. הוא ניגן תחת שרביטיהם של המאסטרי אבאדו, בארנבוים, ג'וליני, הרדינג ומאזל. בלאכר מרבה לנצח ממקומו כסולן הקונצ'רטו. באופן זה הופיע עם הפילהרמוניות של דרזדן, הונג קונג וקואלה לומפור, הסימפוניית של מלבורן, הסימפוניית ירושלים, הקאמרית של שטוטגרט, הקאמרית ע"ש מאהלר, קאמרטה ברן, תזמורת האופרה הקומית של ברלין ותזמורת פסטיבל כלי הקשת של לוצרן. מוזיקה קאמרית ניגן עם הצ'לנית נטליה גוטמן, החלילן עמנואל פהג, הקלרניתן אדוארד ברוגר, הפסנתרנים אריק לה סאז' וברונו קנינו, ועוד. בלאכר הקליט תקליטורים עטורי שבחים. ההקלטה ובה הקונצ'רטי לכינור של ברג, סטרווינסקי ובוריס בלאכר (אביו) עם התזמורת הקאמרית ע"ש מאהלר בניצוחו של קלאודיו אבאדו זכתה בפרס "דיאפזון הזהב" 1994. קוליה בלאכר כיהן כפרופסור בבית הספר הגבוה למוזיקה ולתיאטרון בהמבורג ועתה הוא חלק מסגל בית הספר הגבוה למוזיקה על שם האנס אייזלר בברלין, עיר הולדתו. הוא מנגן בכינור גאָאָרְנֶרֶי דֶל גֶזֶז מ-1730 בהשאלת הגב' קימיקו פֶאָאָרְס.

אריאל צוקרמן, המנצח הראשי והמנהל המוזיקאלי של התזמורת הקאמרית הישראלית מ-2015, למד ניצוח אצל יוֹרְמָה פֶּנְוֶלָה באקדמיה המלכותית למוזיקה בסטוקהולם ואצל ברונו וייל בבית הספר הגבוה למוזיקה במינכן. בשנים 2006-2011 כיהן כמנהל המוזיקלי של הקאמרית הגאורגית באינגולשטדט. את קריירת הניצוח החל כעוזרו של איוון פישר, מנצח של תזמורת פסטיבל בודפשט. צוקרמן הוא מן המנצחים המחוזרים בדור הצעיר של ישראל. עם הקאמרטה של זלצבורג סייר באירופה ועם תזמורת רדיו וינה בסין. הוא הירבה לנצח על תזמורת "אומני הצליל" באולם אגודת המוזיקה בווינה. כמו כן ניצח על הפילהרמונית הישראלית והפילהרמונית הצ'כית, הפילהרמונית הצפון גרמנית ברוֹסְטֹק והפילהרמונית של פוֹזְנָן, התזמורות הסימפוניות של ירושלים, לונדון, לוצרן, באזל ובמברג, התזמורות הקאמריות של ציריך, שטוטגרט וברמן, תזמורת האופרה הממלכתית במינכן, תזמורת הרדיו של מינכן, הנובר, קלו, זֶרְבֶרְיֶק ו-KBS-1 בסאול, תזמורת פסטיבל בודפשט, התזמורת הלאומית הדנית, תזמורת היידן של בולצ'נו, ועוד. הוא סייר עם התזמורת הלאומית הצעירה של אוסטרליה ועם התזמורת הפילהרמונית הצעירות של גרמניה ושל ישראל שאוחדו. בסיבוב הופעות ראשון ביפן ניצח על "הפילהרמונית היפנית החדשה" במכלול הקונצ'רטי הפסנתר של בטהובן עם הפסנתרנית הגיאורגית המהוללת אֶלִיסָו וִיֶרְסֶלְדֶזֶה. מאסטרו צוקרמן החל את הקריירה המוזיקאלית שלו כחלילן, ועל נגינתו זכה בפרסים בתחרויות בינלאומיות. גם היום הוא מרבה להופיע כחלילן סולן.

המלחין והמנצח אהרון חרל"פ השלים לימודי מוזיקה ומתמטיקה באוניברסיטת מניטובה שבקנדה בטרם עלה לישראל ב-1964. הלחנה וניצוח למד באקדמיה למוזיקה בתל אביב, בקולג' המלכותי למוזיקה בלונדון ואצל מאסטר הנס סְבֵרֹבְסְקִי בווינה. את יצירותיו ביצע רוב התזמורות בארץ ובהן הפילהרמונית הישראלית וכן תזמורת באירופה, בצפון אמריקה ובמזרח הרחוק. קרה שהלחנותיו הולידו מפגש בינלאומי: ביולי 2017 הושמע בבנגקוק קונצ'רטו שלו בידי הפילהרמונית של תאילנד בניצוח אלפונסו סְקֵרְנֵז'ו האיטלקי עם קְלוֹרֵוֹ פֶּלְרֵמוֹ, הקלרניתן הראשי של תזמורת הקונצ'רטוֹסְבֵּאָה הוולנדית. בשנים 1976-2018 כיהן כפרופסור לניצוח באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים, ומ-1997 הוא המנצח והמנהל המוזיקלי של המקהלה הקאמרית כפר סבא. חרל"פ זכה בפרס לברי להלחנה ב-1993, בפרס ראש הממשלה לקומפוזיטורים ב-1999 וב-2014, בפרס אקו"ם למפעל חיים ב-2008 ובפרס יוֹכְסֵבְרֶגֶר למפעל חיים ביצירת מוזיקה אמנותית יהודית בשנת 2020.

אהרון חרל"פ

ארבע בגטלות
לתזמורת קאמרית
כ-10 דקות

דבר המלחין על יצירתו: הוראתה של המילה הצרפתית Bagatelle היא זוטָה קלה ולא יומרנית, וכך הן ארבע הבגטלות האלה. אין בהן דרמות כבדות משקל, אלא כוונה להסב הנאה למנגנים ולמאזינים. לכל פרק הלוך רוח משלו, כאן שירתי-לירי, שם וירטואוזי. במקור הן היו קטעים לפסנתר סולו. תזמורן פתח לפניי אפשרויות קלידוסקופיות ואֶפְשֵׁר לי להציג את קלילותן באורח משכנע יותר מבמקור. אני מודה למאסטר צוקרמן ולתזמורת הקאמרית הישראלית על הזמנתן, ומקווה שאופייה האופטימי של היצירה יעניק למאזין רוגע בזמנים המתגרים האלה.

פרוקופייב, מגדולי המלחינים של המאה העשרים, נולד באוקראינה למשפחה אמידה. בן שלוש החל ללמוד מידי אמו הפסנתרנית, בן חמש הלחין יצירות לפסנתר ובגיל 11 חיבר כבר שתי אופרות. בהיותו בן 12 הוצג לפני אלכסנדר גלזנוב, אז פרופסור בקונסרבטוריון סנט פטרבורג, והילד החל ללמוד אצלו. בעשור השני של המאה העשרים, כשהחלה המוזיקה של פרוקופייב להישמע בפומבי, הכו מצלוליו החריגים את המבקרים בהלם. הקונצ'רטו הראשון שלו לפסנתר זיכה בפרס אך גם בכינוי גנאי: "מודרניסט", "אוונגרדיסט", "ילד רע". בפרוץ מהפכת 1917 נסע פרוקופייב לארצות-הברית וב-1920 עקר לפריס, שם, ב-1935, הלחין את הקונצ'רטו הזה, ובו רישומיו של נווד גיאוגרפי. פרוקופייב כתב: "את הפרק הראשון כתבתי בפריס, את הנושא הראשון של הפרק השני בוורונז', את התזמור השלמתי בבאקו והבכורה הייתה במדריד". השימוש בקסטניטות בפרק השלישי הוא מחווה ברורה לספרדים והם הודו לו על כך. התזמור כולל חצוצרות, תוף סְנֵר, תוף בס, מצילות, משולש, וכאמור קסטניטות. את הפרק הראשון פותח הסולן בניגון עורג בעל שורשים רוסיים, הנענה על ידי כלי הקשת נמוכי הצליל. אחרי מעתקים טונאליים מתוחכמים, צומח נושא שני, מרטיט. בִּמְחָזָר מתמזגים שני הנושאים והמדיטטיביות חוזרת. הפרק השני לירי לכל אורכו, אף כי האנרגיות מתגברות באמצעו, והפרק השלישי הוא רונדו בעל נושא חוזר, המשובץ אפיזודות מחול במקצבים אֶסִימֵטריים.

סרגיי פרוקופייב

קונצ'רטו לכינור מס' 2
בסול מינור אופוס 63
אלגרו מודרטו /
אנדנטה אסאי /
אלגרו, בֶּן מְרָקָטו
כ-31 דקות

תולדות סימפוניה מס' 88 לוטות בערפל. היידן הלחין אותה ב-1787 באחוזת אֶסְטֵרְהֶזִי, מקום עבודתו רב-השנים. יש הגורסים שנועדה לקהל הפריסאי, כשש קודמותיה. לסברה הזאת אין הוכחה, אך מתועד כי נוגנה בלונדון ב-1789, והחום שבה התקבלה שם הוסיף תמריץ להבאת היידן לבריטניה לסיור קונצרטים שנתיים אחר כך, דבר שעורר התפעמות אדירה בקרב אוהבי היידן בלונדון. פרק א' עשוי אקדמה אטית וקצרה ואלגרו חד-נושאי נמרץ בצורת הסונטה. הִמְחָזָר (רֶפְרִיזָה) של האלגרו מקושט בהתרוננות מפתיעה של החליל. בפרק ב' האיטי, צלילי אבוב וצ'לו עמוקים מציגים את הנושא בטרם הוא מוגש לִפְּלוֹל. זו הסימפוניה הראשונה של היידן שבה תזמור הפרק האיטי מכיל גם חצוצרות וטימפני. מסופר, כי יוהאנס ברהמס התלהב כל כך מן הפרק הזה, עד כי הכריז, "כך ארצה שתישמע הסימפוניה התשיעית שלי". פרק ג', מינואט נמרץ ואסרטיבי, מכיל טריו עממי, שבו הבסונים והקרנות מפיקים המיה מונוטונית כשל חמת חלילים. גם בפרק ד' נימה פולקלורית, והפיתוח מצטיין במשחק קונטרפונקטי מתוחכם ובקונן בין המיתרים גבוהי הצליל לנמוכי הצליל. לסיום הפרק יש טעם של עוד.

יוזף היידן

סימפוניה מס' 88
בסול מז'ור
אדג'ו - אלגרו / לרגו /
מינואט וטריו / פינאלה:
אלגרו קון ספיריטו
כ-22 דקות